

24.9.2013

Opetus – ja kulttuuriministeriö

LAUSUNTO TUTKE 2 –LAKIESITYSLUONNOKSEEN

Viite: OKM/122/040/2011

Palvelualojen ammattiliitto PAM katsoo, että 27.8.2013 julkaistu hallituksen esitysluonnos ammatillisen koulutuksen tutkintojärjestelmän kehittämiseksi on pääsääntöisesti oikeilla jäljillä.

Työelämälähtöisyys otetaan kiitettävästi huomioon mahdollistamalla monipuolinen valinnaisuus tutkinnon osissa. Myös lähtökohta, että jokainen tutkinto sisältää sekä pakollisia että valinnaisia osia on hyvä. Olisimme kuitenkin toivoneet johdonmukaisempaa jatkumoa TUTKE 1:stä. Nyt jotkut aikaisemmin esitetyt hyvät ideat on pudotettu kokonaan pois (kuten klusteripohjainen koulutusajako).

ECVET-pohjainen osaamispiste on hyvä osaamisen kehittymisen mittari. Myös suunniteltu perustutkinnon rakenne on hyvä. Pidämme erityisen positiivisena, että yhteiskuntataidot, työelämätaidot ja työkyvyn ylläpitäminen on noteerattu kunnolla.

Ajatus tekemistä kuvaavista tutkintojen ja osaamisalojen nimistä on oikea. Näin suoritettava tutkinto ei johda liikaa tiettyyn työtehtävään, vaan on sopivasti joustava. Kaiken kaikkiaan tutkintojen määrää ei kannata enää nykyisestä kasvattaa, vaan panostaa enemmän tutkintojen alla oleviin osaamisaloihin. Näin järjestelmä selkiytyy, mutta itse koulutuksen määrästä ei karsita.

Koulutusajakoon esitys ei puutu. Tämä on sääli, sillä nykyinen 8-osainen koulutusaluokittelu on epäjohdonmukainen ja ei-työelämälähtöinen, esimerkiksi eri koulutusalojen tutkinnoissa voi tällä hetkellä olla päällekkäisyyksiä. Kun koulutusajakoa aikanaan tullaan kehittämään, toivomme, että se tapahtuu työelämälähtöisesti. Tilastointiin tarkoitettu ISCED-malli tuskin täyttää tätä kriteeriä. TUTKE 1 –loppuraportissa esitelty klusterimalli olisi tässä tapauksessa toimivampi ratkaisu.

Koska tavoitteena on dynaaminen ja sujuvasti työelämän tarpeisiin vastaava tutkintojärjestelmä, esitämme, että myös tutkintojen nimet voisi jatkossa määräytyä Opetushallituksen määräyksellä. Järjestelmä, jossa tutkinnon nimenmuutos vaatii OKM:n tutkintorakenneasetuksen, voi pahimmillaan jarruttaa uudistamista jopa vuodella tai pidempään.

Vaikka tutkintojen osien suorittaminen helpottuu, mielestämme opiskelijan ensisijainen tavoite tulee aina olla koko tutkinnon suorittaminen. Tutkintojärjestelmän puitteissa tapahtuvan opiskelun ei myöskään pidä olla vain täydennys- tai lisäkoulutusta. Näitä tavoitteita varten löytyy omia opiskeluväyliä tutkintojärjestelmän ulkopuolelta.

24.9.2013

Lausunnon oleelliset kohdat

Hyvää:

- Valinnaisuuden lisääminen tutkinnon osissa on oikea kehityssuunta
- ECVET-pohjainen osaamispiste on toimiva mittari
- Perustutkinnon rakenne sekä siihen sisältyvät yhteiskunta- ja työelämätaitoihin sekä työkyvyn ylläpitoon liittyvät osat ovat hyviä
- Ajatus tekemistä kuvaavista tutkintojen ja osaamisalojen nimistä on oikea

Huonoa:

- Tutkintojen määrää tulisi rohkeammin vähentää ja painopisteen olla osaamisalojen kehittämisessä
- Esitys ei puutu koulutuslajakoon, jota pitäisi kehittää TUTKE 1 –loppuraportin mukaisesti klusteripohjalta
- Jotta tutkintojärjestelmää voidaan dynaamisesti muokata työelämän muutosten mukaan, pitäisi OPH:lla olla valta muuttaa määräyksellä myös tutkintojen nimiä
- Opiskelijan tulisi ensisijaisesti suorittaa koko tutkinto, ei vain sen osia. Täydennyskoulutuksen tulisi tapahtua muissa foorumeissa kuin tutkintojärjestelmän puitteissa.

Palvelualojen ammattiliitto PAM ry

Mikko Laakkonen
Koulutuspoliittinen asiantuntija